C/2024/6815

29.11.2024

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 21 päivänä lokakuuta 2024,

Kreikan talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta

(C/2024/6815)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 ([1]) ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ([2]) ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 ([3]), jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä ”tukiväline”, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti uudistuksia ja investointeja, joilla edistetään vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta sekä vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435 ([4]), jäljempänä ”REPowerEU-asetus”, joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan unionin energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Kreikka

([1]) EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen” tarjotakseen tietoa poliittisten päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Kyseisistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä toimivat sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 tiedonannon ”Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus 2024”. Kyseisessä tiedonannossa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailukykyyn liittyvät vahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykytekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024; tämä käynnisti vuoden 2024 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti 22 päivänä maaliskuuta 2024 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella laadittavan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen 2024, jossa se katsoi, että Kreikka kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoa tai sen riskiä ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Kreikan vuoden 2024 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi lisäksi suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi 12 päivänä huhtikuuta 2024 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta ([5]), jäljempänä ”euroaluetta koskeva vuoden 2024 suositus”, ja 11 päivänä maaliskuuta 2024 yhteisen työllisyysraportin.

(5) Unionin uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta, muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97 ([6]) ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2011/85/EU ([7]). Uuden talouden ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat edistää tervettä ja kestävää julkista taloutta, kestävää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Uusi talouden ohjausjärjestelmä parantaa myös kansallista sitoutumista ja lisää keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma sisältää jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset, jotka kattavat neljän tai viiden vuoden pituisen suunnittelukauden kansallisen vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen ([8]) on täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle perustamissopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen kyseisten kansallisten keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisten suunnitelmien laatimista komissio julkaisi 21 päivänä kesäkuuta 2024 jäsenvaltioiden kansallisissa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisissa suunnitelmissa ja vuotuisissa edistymisraporteissa annettavia tietoja koskevia ohjeita. Komissio toimitti jäsenvaltioille tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot asetuksen (EU) 2024/1263 5 ja 36 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa viimeistään 20 päivänä syyskuuta 2024, paitsi jos jäsenvaltio ja

([5]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä huhtikuuta 2024, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Neuvoston direktiivi 2011/85/EU, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettomenot sellaisina kuin on ne on määritelty asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdassa: ”Nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntökehyksensä mukaisesti keskustella kansallisen parlamenttinsa kanssa keskipitkän aikavälin suunnitelmansa luonnoksesta, pyytää itsenäisiltä finanssipolitiikan instituutioilta lausunnon ja järjestää työmarkkinaosapuolten ja muiden kansallisten sidosryhmien kuulemisen.

(6) Vuonna 2024 eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen tukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat edelleen yhtä lailla tärkeitä elpymis- ja palautumissuunnitelmille, joita on tarkistettu, päivitetty tai muutettu asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(7) Kreikka toimitti 27 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V vahvistettuja arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Kreikan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä ([9]); päätöstä muutettiin 8 päivänä joulukuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivittämisen osalta ja sisällyttämällä siihen REPowerEU-luku ([10]). Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti, että komissio hyväksyy päätöksen, jossa todetaan, että Kreikka on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Kreikka toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2024 vuoden 2024 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2024 vakausohjelmansa neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ([11]) 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2024 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Kreikan puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(9) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Kreikkaa koskevan vuoden 2024 maaraportin. Siinä arvioidaan Kreikan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Kreikka on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Kreikan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(10) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Kreikasta perusteellisen tarkastelun. Kyseisen asetuksen soveltamiseksi Kreikan makrotalouden haavoittuvuuksista tehdyn komission henkilöstön arvioinnin tärkeimmät havainnot julkaistiin huhtikuussa 2024. Komissio totesi 19 päivänä kesäkuuta 2024, että Kreikalla on makrotalouden epätasapainoja. Vuonna 2023 sillä havaittiin olevan liiallisia epätasapainoja. Kreikassa on haavoittuvuustekijöitä, jotka liittyvät suureen julkiseen velkaan ja järjestämättömien lainojen suureen määrään tilanteessa, jossa työttömyys on korkea. Nämä haavoittuvuudet ovat edelleen merkityksellisiä, mutta ne ovat vähentyneet huomattavasti ja niiden odotetaan vähenevän edelleen. Ulkoinen rahoitusasema on kuitenkin edelleen heikko. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on edelleen supistunut, ja vaikka se on edelleen suuri, lähes 162 prosenttia vuonna 2023, velkakestävyyteen kohdistuvat lyhyen aikavälin riskit vaikuttavat vähäisiltä. Nimellisen BKT:n kasvu on ollut merkittävä tekijä julkisen talouden velkasuhteen nopeassa supistumisessa viime vuosina, ja julkisen talouden rahoitusaseman odotetun paranemisen odotetaan varmistavan, että velka supistuu edelleen. Vaihtotaseen alijäämä, joka oli kasvanut huomattavasti vuosina 2020–2022, supistui merkittävästi vuonna 2023, mutta se on edelleen suuri, kun kotimainen kysyntä oli vilkasta. Vaihtotaseen odotetaan paranevan tänä ja ensi vuonna vain vähän, sillä investointien voimakkaan kasvun ennustetaan pitävän tuonnin korkeana. Myös erittäin negatiivinen ulkomainen nettovarallisuusasema suhteessa BKT:hen parani viime vuonna nimellisen BKT:n nopean

([9]) ST 10152/21 INIT, ST 10152/21 ADD 1.

([10]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 8 päivänä joulukuuta 2023, Kreikan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 13 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (ST 15831/23, ST 15831/23 ADD 1).

([11]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1466/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

kasvun ansiosta, mutta se on edelleen unionin heikoin. Järjestämättömien lainojen määrä on vähentynyt voimakkaasti viime vuosina ja jatkoi laskuaan vuonna 2023, mutta järjestämättömien lainojen hoitaminen pankkisektorin ulkopuolella on edelleen hidasta, minkä vuoksi ne edelleen rasittavat taloutta. Työllisyys kasvoi ja työttömyys väheni edelleen, mutta on edelleen suhteellisen korkea. Vuosia jatkuneet politiikkatoimet ja laajat rakenneuudistukset ovat selvästi suosineet havaittujen haavoittuvuuksien vähentämistä. Varovaisen finanssipolitiikan virityksen ylläpitäminen ja elpymis- ja palautumissuunnitelman oikea-aikaisen täytäntöönpanon jatkaminen ovat edelleen ratkaisevan tärkeitä kilpailukyvyn parantamiseksi ja talouden tasapainottamisen varmistamiseksi, myös ulkoisen rahoitusaseman osalta.

(11) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaisesti Kreikan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2022 oli 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, laski 1,6 prosenttiin vuonna 2023, ja julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 172,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2023 loppuun mennessä 161,9 prosenttiin.

(12) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 ([12]) Kreikalle, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023 maltillinen finanssipolitiikka erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvua pienemmäksi kuin keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu ([13]), kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Lisäksi suositettiin, että Kreikka mukauttaisi juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Kreikalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloitteen, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys ([14]) oli vuonna 2023 elvyttävä (0,5 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka oli 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen ja 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kiristävä vaikutus johtuu siitä, että energian hintojen noususta kärsiville kotitalouksille ja yrityksille tarkoitettujen (kohdennettujen ja kohdentamattomien) hätätukitoimenpiteiden kustannukset ovat vähentyneet 2,7 prosentilla suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) kasvua vauhdittivat eläkkeet sisältävät sosiaaliset tulonsiirrot. Vuonna 2023 tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 2,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne kasvoivat 0,2 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Kreikka rahoitti lisäinvestointeja tukivälineestä ja muilla unionin varoilla. Se rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten uusien uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa sähköverkossa, mitä edistettiin parantamalla siirtoinfrastruktuuria, sekä tarjoamalla pk-yrityksille rahoitustukea digitaalisten ratkaisujen omaksumiseksi. Kyseisiä julkisia investointeja rahoitetaan tukivälineestä ja muista unionin varoista.

(13) Vuoden 2024 vakausohjelmassa julkisen talouden kehitysarvioiden perustana olevan makrotalouden skenaarion mukaan reaalisen BKT:n kasvun ennustetaan olevan 2,5 prosenttia vuonna 2024 ja 2,6 prosenttia vuonna 2025, kun taas yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitatun inflaation ennustetaan olevan 2,6 prosenttia vuonna 2024 ja 2,0 prosenttia vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen odotetaan vuonna 2024 supistuvan 1,2 prosenttiin ja 0,9 prosenttiin vuonna 2025, kun taas julkisen talouden velan on määrä supistua suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä 152,7 prosenttiin ja vuoden 2025 loppuun mennessä 146,3 prosenttiin. Vuoden 2024 vakausohjelmaan ei sisälly vuoden 2025 jälkeiseen aikaan ulottuvia kehitysarvioita julkisesta taloudesta.

(14) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 2,2 prosenttia vuonna 2024 ja 2,3 prosenttia vuonna 2025 ja YKHI:llä mitattu inflaatio on 2,8 prosenttia vuonna 2024 ja 2,1 prosenttia vuonna 2025.

([12]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Kreikan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kreikan vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 60).

([13]) Komission kevään 2024 talousennusteen perusteella Kreikan keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu vuonna 2023 on kymmenen vuoden keskimääräisen reaalisen potentiaalisen kasvun ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella nimellismääräisesti arviolta 4,5 prosenttia.

([14]) Finanssipolitiikan virityksellä tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että unionin talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot.

(15) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 1,2 prosenttia vuonna 2024 ja julkisen talouden velan määrän odotetaan supistuvan 153,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä. Alijäämän supistuminen vuonna 2024 johtuu pääasiassa sosiaalietuuksien vähäisestä kasvusta tulojen kasvuun verrattuna. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan elvyttävä, 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(16) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ”avustukset”, rahoitetaan menoja 1,5 prosentilla suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaat investoinnit ja tuottavuutta lisäävät uudistukset ilman suoraa vaikutusta Kreikan julkisen talouden rahoitusasemaan tai julkiseen velkaan. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että tukivälineen lainoilla taataan sekä vuonna 2023 että vuonna 2024 menoja määrä, joka on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(17) Neuvosto suositti ([15]) 14 päivänä heinäkuuta 2023 Kreikalle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([16]) nimelliskasvun enintään 2,6 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisten alijäämien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Kreikan kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 1,8 prosenttia ([17]) eli suositeltua enimmäiskasvua vähemmän. Tämä vastaa neuvoston suositusta.

(18) Lisäksi neuvosto suositti, että Kreikka purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto suositti vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Kreikka varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset ([18]) suhteessa BKT:hen ovat 0,0 prosenttia vuonna 2023 ja 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2024 ja 2025. Erityisesti korotetun lämmitysavustuksen ja dieselpolttoainetta koskevan erityisveron palauttamisen maataloustuottajille oletetaan pysyvän voimassa vuosina 2024 ja 2025, vaikkakin niiden vaikutus on vähäinen ([19]). Hätätilanteen energiatukitoimenpiteet on purettu vuosina 2023 ja 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta.

(19) Lisäksi neuvosto suositti, että Kreikka jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan vähenevän 2,6 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2023 2,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä johtuu unionin rakennerahastojen ohjelmakauden ajoituksesta. Erityisesti unionin yhteisrahoitusosuuden uuden ohjelman mukaisista investoinneista oletetaan olevan suurempi kuin edellisen ohjelmakauden mukaisista investoinneista. Tämän vuoksi investointeihin osoitetut yhteisrahoitetut kansalliset menot vähenevät. Julkisen talouden sopeutus vuonna 2024 ei johdu ensi sijassa investointien vähenemisestä. Näiden lisätekijöiden perusteella arvioidaan, että julkiset investoinnit vuonna 2024 ovat neuvoston suosituksen mukaisia. Unionin varoilla rahoitettavien julkisten menojen, tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan kasvavan 3,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (kun ne vuonna 2023 olivat 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen).

(20) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 0,8 prosenttia vuonna 2025 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Alijäämän supistuminen vuonna 2025 johtuu pääasiassa korkomenojen vähenemisestä ja

([15]) Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Kreikan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kreikan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 67).

([16]) Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

([17]) Tässä otetaan huomioon kertaluontoiset toimenpiteet, joiden osuus on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja jotka liittyvät luonnonkatastrofien vaikutusten lieventämiseen tarkoitettuihin menoihin (0,2 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023, samoin luonnonkatastrofien jälkeisiin menoihin). Neuvosto mainitsi 14 päivänä heinäkuuta 2023 myös Italiaa toukokuussa 2023 koetelleet tuhoisat tulvat ja totesi, että tulvien yhteydessä annetun suoran hätätilanteen tuen kustannukset otettaisiin huomioon myöhemmin arvioitaessa julkista taloutta koskevien neuvoston suositusten noudattamista ja että ne katsottaisiin periaatteessa kertaluontoisiksi ja väliaikaisiksi toimenpiteiksi. Vastaavaa lähestymistapaa on noudatettu Kreikassa tapahtuneiden tulvien osalta.

([18]) Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

([19]) Toimenpiteillä, jotka Kreikan mukaan pysyvät voimassa vuoden 2024 loppuun asti, oletetaan komission kevään 2024 talousennusteessa olevan periaatteessa vaikutus talousarvioon myös vuonna 2025.

julkisen sektorin palkkamenojen vähäisestä kasvusta. Julkisen talouden velan on määrä supistua suhteessa BKT:hen niin, että se on vuoden 2025 lopussa 149,3 prosenttia. Julkisen talouden velkasuhteen supistuminen vuonna 2025 johtuu pääasiassa perusylijäämän ja nimellisen BKT:n kasvusta sekä velkakannan korjauseristä. Maltillisen finanssipolitiikan pitäisi osaltaan vahvistaa myös ulkoista rahoitusasemaa.

(21) Kreikan on edelleen mahdollista vahvistaa veropoliittista kehystään elpymis- ja palautumissuunnitelman osana toteutettujen parhaiden käytäntöjen ja uudistusten pohjalta – mukaan lukien uudistus, jolla pyrittiin tehostamaan Kreikan toimia verovilpin torjumiseksi – houkutellakseen lisää investointeja ja kaventaakseen siten investointivajetta, joka on edelleen merkittävä. Erityisesti unionin parhaiden käytäntöjen mukaisen verotusta koskevan laajemman ennakkopäätösjärjestelmän käyttöönotto voisi tehdä olemassa olevan verolainsäädännön tulkinnasta läpinäkyvää veronmaksajien kannalta ja lisätä siten oikeusvarmuutta sijoittajien kannalta. Lisäksi tehostamalla toimia riippumattoman julkisista tuloista vastaavan viranomaisen valmiuksien lisäämiseksi voitaisiin auttaa lisäämään edelleen verosäännösten noudattamista.

(22) Kreikka on toteuttanut edelleen toimia julkishallintonsa nykyaikaistamiseksi, mutta sen tehokkuutta on vielä varaa parantaa. Julkishallinnon koko ja kustannukset ovat vuoden 2010 jälkeen toteutetun huomattavan sopeutuksen jälkeen pitkälti vastanneet unionin keskiarvoa. Kreikan julkisen sektorin palkkamenot säilyivät vuonna 2023 ennallaan, 10,8 prosentissa suhteessa BKT:hen, mikä on hiukan yli unionin keskiarvon (10,2 % suhteessa BKT:hen). Vuoden 2024 alussa voimaan tulleet korvausten mukautukset, jotka koskivat myös johtotehtäviä, olivat sopusoinnussa yhtenäisen palkkataulukon kanssa, koska niitä sovellettiin koko julkishallinnossa. Jotta nämä saavutukset voidaan turvata tulevaisuudessa, on keskeistä varmistaa, että yhtenäisen palkkataulukon soveltamista jatketaan ja samalla säilytetään nykyinen henkilöstömäärä soveltamalla edelleen vakituisen henkilöstön palkkaamista koskevaa sääntöä ”yksi sisään, yksi ulos”, ja säilyttää vuonna 2022 käyttöön otettu väliaikaisen henkilöstön enimmäismäärä. Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää julkishallinnon tehokkuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä, mukaan lukien vuonna 2023 hyväksytyn monitasoisen hallintokehyksen perustaminen. Kehys, mukaan lukien suunnitellut hallintorakenteet ja tietojärjestelmä, on tarkoitus ottaa täysimääräisesti käyttöön vuonna 2024, jolloin keskus-, alue- ja paikallistason välisen koordinoinnin odotettujen parannusten odotetaan toteutuvan.

(23) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kyseisten uudistusten ja investointien odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Kreikan pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta Kreikka voi täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät sitoumukset elokuuhun 2026 mennessä, on olennaisen tärkeää, että se jatkaa uudistusten ja investointien toteuttamista puuttumalla asiaankuuluviin haasteisiin varmistaen samalla vahvat hallinnolliset valmiudet. Kreikan viranomaiset ovat toteuttaneet toimenpiteitä täytäntöönpanon parantamiseksi ja hallinnollisten valmiuksien tehostamiseksi, kun taas elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy lisää erityistoimenpiteitä, joiden odotetaan edistävän tämän tavoitteen saavuttamista. Kreikan erityisiä haasteita ovat muun muassa i) pitkät oikeudenkäynti-menettelyt julkisia hankintamenettelyjä koskevien oikeudellisten vaatimusten käsittelyssä, mikä saattaa viivästyttää investointien suunniteltua valmistumispäivää myöhemmäksi kuin elokuu 2026; ii) omistusoikeuksien hidas siirto; ja iii) heikko koordinointi, erityisesti kun on kyse investoinneista ja uudistuksista, jotka ulottuvat yhden ministeriön toimivallan ulkopuolelle jääviin politiikanaloihin. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(24) Kreikan edellytetään osana Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([20]) 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan ohjelmien väliarviointia tarkastelevan kutakin Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+), koheesiorahastosta tai oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) tuettua koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Kyseinen väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan unionin rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Kreikka on edistynyt koheesiopolitiikan ohjelmien ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita. Kreikan syrjäisemmillä alueilla kasvu on edelleen hidasta, ja kaupunkialueiden ja muiden

([20]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

kuin kaupunkialueiden väliset erot ovat merkittäviä. Koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon nopeuttaminen sekä hallinnollisten valmiuksien vahvistaminen kansallisella ja alueellisella tasolla on ratkaisevan tärkeää. Ohjelmassa sovitut toimintalinjat pätevät edelleen. Erityisesti yritysten innovointivalmiuksien parantaminen ja keskittyminen kohdennettuun yritystukeen ovat olennaisen tärkeitä kilpailukyvyn parantamiseksi. Osana vihreää siirtymää tarvitaan investointeja jätehuoltoon kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi ja kaatopaikkojen vähentämiseksi. On olennaisen tärkeää parantaa vesihuoltoa kokonaisvaltaisesti siten, että parannustoimet kattavat vesi- ja jätevesihuollon, energian talteenoton, digitalisaation, veden uudelleenkäytön, sadeveden ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvan kestävän suolanpoiston. Energiasiirtymä edellyttää uusiutuvan energian osuuden lisäämistä, varastointiratkaisuja ja energiatehokkuuden parantamista sekä energiaköyhyyteen puuttumista. Lisäksi puhtaan kaupunkiliikenteen osuuden lisääminen on keskeisen tärkeää hiilineutraaliuden saavuttamiseksi. Koheesiopolitiikan ohjelmissa olisi edelleen investoitava osaamiseen kattavan strategian pohjalta, toteutettava lapsitakuu, edistettävä laadukkaita ja kohtuuhintaisia pitkäaikaishoitopalveluja ja sosiaalista asuntotarjontaa sekä edistettävä marginalisoituneiden yhteisöjen, kuten romanien ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden, aktivointia ja sosiaalista integroitumista työmarkkinoille. Koheesiopolitiikan ohjelmien väliarvioinnin yhteydessä on syytä kiinnittää enemmän huomiota ilmastonmuutokseen liittyvien riskien ehkäisemiseen ja niihin varautumiseen. Kreikka voisi myös hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 ([21]) perustettua Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevaa aloitetta tukeakseen teollisuuden muutosta, erityisesti puhtaan energian tuotantoa ja varastointia, vihreää merenkulkua ja bioteknologiaa sekä vihreiden ja digitaalisten taitojen kehittämistä.

(25) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla unionin varoilla vastataan, Kreikalla on useita talouskasvuun, sääntelykehykseen ja työvoiman osaamisen kehittämiseen liittyviä lisähaasteita, joihin vastaaminen voisi parantaa maan kilpailukykyä. Vaikka työllisyysaste onkin kohonnut, se on unionin alhaisimpia, ja pääsy työmarkkinoille on edelleen haastavaa erityisesti naisille ja nuorille. Kreikka on viime vuosina toteuttanut myös elpymis- ja palautumissuunnitelman yhteydessä koulutukseen liittyviä toimia opetussuunnitelmien tarkistamiseksi sekä pehmeää osaamista ja digitaalisia taitoja käsittelevien kurssien sisällyttämiseksi niihin. Perustaidot ovat kuitenkin edelleen erityisen heikolla tasolla, mikä heikentää työmarkkinatuloksia, tuottavuutta ja kilpailukykyä. Tästä on osoituksena 15-vuotiaiden oppilaiden matematiikassa, lukemisessa ja luonnontieteissä saavuttamat tulokset, jotka ovat heikentyneet jyrkästi vuodesta 2012 lähtien ja lukeutuvat OECD:n viimeisimmän kansainvälisen oppimistulosten arviointiohjelman tutkimuksen mukaan unionin alhaisimpiin. Alisuoriutuvien oppilaiden suuri ja kasvava osuus myös muita suotuisammassa asemassa olevien keskuudessa sekä huippuoppilaiden pieni osuus viittaavat siihen, että koulutusjärjestelmässä on laatua ja yhdenvertaisuutta koskevia rakenteellisia haasteita. Lisäksi Kreikka sijoittuu Eurostatin vuoden 2019 tilastojen mukaan jäsenvaltioiden joukossa viimeiseksi yli 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatukseen osallistumisessa ja jäsenvaltioiden keskivaiheille alle 3-vuotiaiden lasten viralliseen lastenhoitoon osallistumisessa, joka oli vuoden 2023 tietojen mukaan 29,6 prosenttia. Sen on todettu vaikuttavan myönteisesti myöhempiin koulutustuloksiin. Kreikan koulutustuloksia heikentävät haasteet voivat liittyä i) koulutusjärjestelmän alirahoitukseen; ii) yrittäjyysosaamiseen, pehmeään osaamiseen ja monialaisiin taitoihin voimakkaasti keskittyvien osaamispohjaisten opetus- ja oppimismenetelmien liian vähäiseen painottamiseen; iii) koulujen vähäiseen itsemääräämisoikeuteen; ja iv) rajalliseen edistymiseen opettajien järjestelmällisessä arvioinnissa.

(26) Julkisten palvelujen parantaminen sekä talouden ja finanssipolitiikan kestävyyden ja ilmastokestävyyden lisääminen ovat edelleen tärkeitä painopisteitä. Tältä osin on mahdollista parantaa edelleen valtion omaisuuden hallinnointia muun muassa nykyaikaistamalla valtion omistamia yrityksiä ja kehittämällä julkista kiinteistökantaa. Tietyissä valtion omistamissa yrityksissä on onnistuttu toteuttamaan joitakin uudistuksia, jotka ovat auttaneet lisäämään toiminnallista joustavuutta ja kaupallista riippumattomuutta, vahvistamaan yritysten sisäisiä hallintovalmiuksia ja parantamaan hankinta-, palkitsemis- ja palkkauspolitiikkoja ja -prosesseja. Tällaisten käytäntöjen toistaminen myös muissa valtion omistamissa yrityksissä auttaisi niitä tuottamaan lisää arvoa sekä yhteiskunnalle että taloudelle. Kreikan omaisuudenhoitoyhtiöllä (Hellenic Corporation of Assets and Participations) ja sen tytäryhtiöillä on keskeinen rooli tällaisen valtion omaisuuden hoitamisessa. Parhaillaan pohditaan, miten kyseisen yhtiön tehokkuutta ja vaikuttavuutta voitaisiin edelleen parantaa esimerkiksi lisäämällä sen organisaatiovalmiuksia ja toimintakykyä sekä vahvistamalla sen operatiivista riippumattomuutta ja sisäistä investointiosaamista.

([21]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(27) Ympäristölupamenettelyjen hitaus, joka johtuu muun muassa sääntelyn puutteista, haittaa edelleen investointeja keskus- ja aluetasolla. Ympäristöluvat ovat olennainen osa kaikentyyppisten investointien yleistä lupaprosessia, ja ympäristölupamenettely on monimutkainen ja pitkäkestoinen. Uusiutuviin energialähteisiin ei edelleenkään sovelleta ympäristöluokitusta tai edellytyksiä, jotka määräävät, missä olosuhteissa vain vähäisiä ympäristövaikutuksia aiheuttavalle teolliselle toiminnalle voidaan myöntää lupa. Olisi myös määritettävä kriteerit tapauksille, joihin voidaan soveltaa yksinkertaistettua lupamenettelyä, jos niihin liittyy vain vähäisiä muutoksia. Koska näiden ongelmien ratkaisemista edistäviä sääntelytoimia ei ole toteutettu, aiemmin tehdyillä lainsäädännön parannuksilla, joilla on pyritty siihen, että ympäristöluvat perustuisivat järkevämpiin ja riskiperusteisempiin kriteereihin, ei ole ollut vaikutusta. Näiden toteuttamatta olevien sääntelytoimien toteuttamisella voisi olla olennainen vaikutus sekä uusien että muutettujen/uusittujen lupien ympäristöarviointien kestoon ja laatuun asianomaisten investointien osalta. Vaikka sääntelykehys yksityisen sektorin ympäristöarvioijien käyttöönottamiseksi on saatu valmiiksi, asiaan liittyvää rekisteriä ei vielä hyödynnetä eikä järjestelmää ole vielä otettu käyttöön. Sääntelykehyksen loppuun saattaminen hyväksymällä puuttuva sekundaarilainsäädäntö ja sertifioitujen yksityisten ympäristöarvioijien järjestelmän ottaminen käyttöön auttaisivat vahvistamaan Kreikan liiketoimintaympäristöä, koska näiden toimien odotetaan vähentävän ympäristölupamenettelyn pullonkauloja ja lisäävän sijoittajien luottamusta. Edellä mainittujen politiikkatoimien uskotaan helpottavan investointeja, joiden on tarkoitus lisätä tuottavuutta ja laajentaa vientipohjaa ja siten vähentää tuontiriippuvuutta, parantaa kasvunäkymiä ja tukea ulkoista tasapainottamista ja varantoepätasapainon poistamista.

(28) Huolimatta ponnisteluista, joita Kreikka on toteuttanut erityisesti lisäämällä uusiutuvien energialähteiden osuutta kokonaissähköntuotannossa, se on edelleen erittäin riippuvainen fossiilisista polttoaineista, sillä vuonna 2022 öljyn osuus sen energialähteiden yhdistelmästä oli 55 prosenttia ja kaasun 20 prosenttia. Vaikka Kreikan tarkistettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan lisätty REPowerEU-luku sisältää useita uudistuksia ja investointeja, joiden odotetaan nopeuttavan Kreikan hiilestä irtautumista, on edelleen perusteltua toteuttaa lisätoimia, joilla vähennetään Kreikan riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Kreikan ajoneuvokanta on yksi unionin vanhimmista, ja uusiutuvien energialähteiden käyttö liikenteessä on edelleen hyvin vähäistä. Tämän seurauksena Kreikan liikennesektori on edelleen yksi suurimmista hiilidioksidipäästöjen aiheuttajista. Kunnianhimoisempi politiikka voisi edistää liikennesektorin sähköistämisen nopeuttamista. Tähän voisi sisältyä niiden ajoneuvoluokkien laajentaminen, joiden on kansallisen ilmastolain mukaisesti siirryttävä polttomoottoreista sähkömoottoreihin, sekä voimakkaasti saastuttavien ajoneuvojen käytöstäpoiston täytäntöönpano.

(29) Luonnonkatastrofien yleistyminen ja vakavuus ovat rasittaneet voimakkaasti Kreikan pelastuspalvelujärjestelmää. Vuonna 2023 Kreikkaa koettelivat vakavat maastopalot ja tulvat, jotka vaativat kuolonuhreja ja aiheuttivat katastrofaalisia vahinkoja luonnonympäristölle sekä laajoja tuhoja omaisuudelle ja infrastruktuurille. Elpymis- ja palautumissuunnitelman ja koheesiopolitiikan rahastojen investointien pelastuspalveluihin odotetaan lisäävän katastrofivalmiuksia. Ennaltaehkäisytoimia voidaan kuitenkin edelleen vahvistaa. Uudistukset ja investoinnit, joilla parannetaan varhaisvaroitusjärjestelmän, ilmastokestävyyden varmistavan infrastruktuurin ja muiden riskienehkäisytoimenpiteiden vaikuttavuutta ja toimivuutta, voisivat täydentää varautumistoimenpiteitä ja auttaa vähentämään tulevien luonnonkatastrofien aiheuttamia vahinkoja. Lisäksi investoinneissa voitaisiin keskittyä toimiin, joilla kehitetään häiriönsietokykyä parantamalla ennaltaehkäisyä ja varautumista sekä käyttämällä ekosysteemilähtöisiä lähestymistapoja.

(30) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroaluetta koskevan vuoden 2024 suosituksen toteuttamiseksi. Suositukset 1, 2 ja 3 auttavat Kreikkaa panemaan täytäntöön euroaluetta koskevassa vuoden 2024 suosituksessa vahvistetut ensimmäisen, toisen, kolmannen, neljännen ja viidennen suosituksen.

(31) Komission suorittama perusteellinen tarkastelu ja epätasapainojen olemassaoloa koskevat komission päätelmät huomioon ottaen asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut suositukset ilmenevät suosituksista 1, 2 ja 3. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä autetaan korjaamaan haavoittuvuuksia, jotka liittyvät julkiseen velkaan, ulkoiseen rahoitusasemaan ja järjestämättömiin lainoihin. Suosituksissa 2 ja 3 tarkoitetuilla toimenpiteillä tuetaan BKT:n potentiaalista kasvua ja edistetään siten myös suosituksen 1 noudattamista. Suosituksilla 1, 2 ja 3 myötävaikutetaan sekä epätasapainojen korjaamiseen että vuoden 2024 suosituksessa esitettyjen suositusten täytäntöönpanoon johdanto-osan 30 kappaleen mukaisesti,

SUOSITTAA, että Kreikka toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia noudattaen rajoittaa nettomenojen ([22]) kasvun vuonna 2025 tasolle, jolla muun muassa julkinen velka saadaan uskottavasti lasku-uralle keskipitkällä aikavälillä ja jolla julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen pidetään alle perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon; parantaa edelleen verojärjestelmän investointiystävällisyyttä vahvistamalla sen oikeusvarmuutta ja lisäämällä edelleen veroviranomaisen toiminnallista riippumattomuutta; varmistaa julkishallinnon tehokkuuden niin, että se pystyy houkuttelemaan oikeanlaista osaamista, säilyttää johdonmukaisuuden yhtenäisen palkkataulukon kanssa ja ottaa käyttöön monitasoisen hallintokehyksen; varmistaa, että ulkoinen rahoitusasema paranee tasaisesti edistämällä tasapainoista kasvua ja tukemalla tuottavia kotimaisia investointeja; jatkaa pankkien ja luotonhallinnoijien hallussa olevien järjestämättömien lainojen määrän vähentämistä muun muassa parantamalla edelleen sähköisiä huutokauppaprosesseja epäonnistuneiden huutokauppojen osuuden vähentämiseksi;
2. parantaa hallinnollisia valmiuksia hallinnoida unionin varoja, nopeuttaa investointeja ja ylläpitää uudistusten täytäntöönpanovauhtia; puuttuu asiaankuuluviin haasteisiin, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun nopea ja tuloksellinen täytäntöönpano voi jatkua, varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; jatkaa kyseisten ohjelmien väliarvioinnin yhteydessä keskittymistä sovittuihin toimintalinjoihin ja toteuttaa toimia, joilla vastataan entistä paremmin tarpeisiin, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen liittyvien riskien ennaltaehkäisyyn ja niihin varautumiseen, ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;
3. parantaa kilpailukykyä puuttumalla perustaidoista alisuoriutumiseen, vahvistamalla valtion varojen hallinnointia ja saattamalla valmiiksi ympäristölupia koskevan sääntelykehyksen;
4. vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla liikennesektorin hiilestä irtautumista; vahvistaa luonnonkatastrofien hallintaa ottamalla käyttöön tehokkaan varhaisvaroitus- ja riskienehkäisyjärjestelmän.

Tehty Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

NAGY I.

([22]) Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdan mukaan ”nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman korkomenoja, harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja sekä työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.